

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNAST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedny redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok — — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — — 2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
Na štvrt roka — — — 1 " 20 "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JAN MOLNÁR.	nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Porážka židov a freimaurerov.

Najúžšie spojenie židov, freimaurerov, socialdemokratov a demokratov nič tak zrejme nedokazuje, ako tá obžaloba, ktorú bývalý minister pravosúdia Gejza Polónyi pre utrhačstvo a osočovanie pozdvihol proti krajinskému vyslancovi Zoltánovi Lengyel pred kráľovským súdom budapeštianskym. Dlhो trvajúce pojednávanie tejto obžaloby zakončené bolo pred porotným súdom dňa 5. mája o 2. hodine popolnici s odsúdením Zoltána Lengyela.

Ku lepšiemu porozumeniu celej záležitosti treba nám v krátkosti poukázať na zvyklé počínanie tej spoločnosti, ktorej na svete nič nenie svätého a čo do jej krámu nepatrí, či je to osobná česť, či sám život ľudský, všetko snaží sa zhubiť a nemožným učiť.

Židovstvo je známo, že jeho nenávisť proti kresťanstvu nemá hraníc. O socialdemokratoch vieme, že keď sa jedná o dosiahnutie jejích cieľov, nadovšetko o rebach, hotoví sú okná vybiť, bitky vystrájať, ba — ako to už viackrát dokázali — i nevinných ľudí o život pripravíť. Freimaureri, títo socialdemokrati v rukavičkách a vo fajnom kabáte, tiež sú nenie preberační v jejích prostriedkoch, najmä keď sa jedná o záujmy židovstva. Demokrati, zväčša len zo židov pozostávajúci, priznávajú sa ku podobným zásadám, ako freimaureri a socialdemokrati.

Ako terajšia vláda z koalície utvorená bola, za ministra pravosúdia vymenovaný bol krajinský vyslanec, člen hlavnomestskej representancie a pravotár Gejza Polónyi. Pri nastúpení svojho úradu predložil on ako minister pravosúdia svoj

programm, ktorým označil smer svojho účinkovania.

V programmnej reči svojej povedal Gejza Polónyi, že židovstvo svoj veľký vplyv a terajšie panstvo ďakovať musí len záhubnému liberalizmu a zákonníku Csemegiho. Nad touto výpoveďou zhýklo židovstvo celej krajiny.

Pri druhej príležitosti osvedčil sa zase Polónyi, že v rade sudcov nebude trpeť žiadneho freimaurera. Nakoľko sa tomuto osvedčeniu tešili kresťanskí politikovia, tak rozhorčili sa nad tým freimaureri a v lóžach prisahali mu pomstu.

Ako nastala doba socialdemokratických politnohospodárskych štrajkov, Polónyi povedal reč v krajinskom sneme, v ktorej sa osvedčil, že prisne naloží kráľovským fískusom, aby k zahateniu týchto štrajkov vo dne v noci pracovali.

V podobnom smysle vyslovil sa Polónyi aj proti burzianerom a výstupkárom cestou zneužívanej tlače.

Prvý vodca židovských demokratov Vilhelm Vázsonyi (Weissfeld) chcel byť hlavným mešťanostom sídelného hlavného mesta Budapešte. Toto mu ale Polónyi prekazil, následkom čoho popúdil proti sebe všetkých židovských demokratov a na jejích čele v prvom rade Vilhelma Vázsonyiho.

Celá židovská, freimaurerská a socialdemokratická armáda: Gustáv G. Ehrlich, Pavel Sándor (Schlesinger), Lehel Hédervári, Vilhelm Vázsonyi (Weissfeld), Mezöfi, Weltner, Szabolcsi, Szalai, Alexander Braun a Heltai prisahali sa proti Gejzovi Polónyimu, že ho na každý pád ako človeka celému židovstvu najnebezpečnejšieho učinia nemožným. Ku týmto sa pripojil aj

krajinský vyslanec, pravotár a novinár Zoltán Lengyel a v novinách svojich «A Nap» menovaných ohavným spôsobom napádal Gejzu Polónyiho.

Polónyi sa zriekol ministerstva, proti Zoltánovi Lengyelovi zadal ale obžalobu pre utrhačstvo a osočovanie.

Pojednávania tejto porotnej obžaloby začaly sa dňa 27. apríla a trvaly nepretržite do pozdnej noci 4. mája.

Ku pojednávaniam povolali svedkov, ktorí výpovedami pod prísahou potvrdiť mali všetky návaly, aké Zoltán Lengyel proti Gejzovi Polónyimu napísal. Nevedeli ale ničoho dokázať, ba oproti vyšlo na svetlo, že v Budapešti medzi reprezentantmi hlavného mesta protekcia, sháňanie sa za osobným osohom sú na dennom poriadku. Jedon predvolaný svedok nechcel svedčiť, bo ako to povedal, keby s pravdou vyrukoval, jeho samého by museli pod obžalobu postaviť. Druhý svedok sa zase priznal, že v záujme istého bohatého podniku skutočne cez celý deň vozil sa na koči a navštevoval hlavnomestských reprezentantov a že ich 150 zaslúbilo, že jeho záležitosť podporovať budú. Z výpovedí predvolaných svedkov, ktorí na Polónyiho ničoho nevedeli dokázať, len to vysvitlo, že pod panovaním demokratov v hospodárení a správe hlavného mesta panuje tá najhroznejšia korupcia.

Z výpovedí svedkov, čo je najzvláštnejšie, aj o tom sa dozvedel svet, že krutý boj proti Polónyimu nasnovali v prvom rade židovskí freimaureri. Pavel Sándor (Schlesinger) burzianer a hlavný predstavený freimaurerov pred istým Marktbreitom nasledovne sa vyslovil:

«Polónyi je antisemita, znám ho od hlavy do päty. Je to «gazember», ktorého treba zničiť».

S týmto sme v krátkosti a vecne podali celú záležitosť, ktorá sa stala predmetom porotnej pravoty, akú pozdvihol Polónyi proti Zoltánovi Lengyelovi.

Dňa 5. mája o 3. hodine ráno vyhlásil predseda porotného súdu výrok súdobný, dľa ktorého Zoltán Lengyel odsúdený je na tri mesiace väzenia a na tisíc korún peňažnej pokuty.

Výrok porotcov a porotného súdu znamená porážku pre židovských freimaurerov, socialdemokratov a demokratov. My sme sa nemiešali

do záležitosti Polónyiho a Lengyela. Aj teraz neideme zastávať alebo posudzovať ani jedného, ani druhého. Vyznať nám ale treba, že už veľmi na čase bolo, aby nezbedným židovským freimaurerom a socialdemokratom na patričnom mieste vylámali rohy.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V nedeľu dňa 26. apríla viacej ako na sto miestach po všetkých stranách krajiny vydržované boly utvorené shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu. Tento obrovský úspech už sám v sebe je zrejším dôkazom toho, že oduševnenie za združenie sa katolíkov rastie medzi obyvateľstvom od týždňa do týždňa. Obširne zprávy o týchto utvorených shromaždeniach ani nenie možno donášať a pre nedostatok miesta len v krátkosti môžeme označiť, že Jednotu Katolíckeho Ľudu utvorily nasledujúce obce:

Szilvásfalu (stolica Zemplén). Pod predsedníctvom farára Bertalana Szokolszky utvorená bola Jednota so 68 členami.

Poprád (stolica Szepes). Veľké utvorené shromaždenie dňa 26. apríla. Shromaždenie otvoril vzletnou rečou farár Georg Andreidesz. Za ním rečnil o súrnej potrebnosti utvorenia Jednoty kaplán Ján Viecha. Do Jednoty vstúpilo hneď 200 členov. Za miestneho správcu vyvolený je jednohlasne miestny farár Georg Andreidesz, ktorý telegrafične pozdravil hlavnú direkciu Jednoty v Budapešti.

Proszék (stolica Liptó). Za miestneho správcu utvorenej Jednoty vyvolený bol jednohlasne farár Ladislav Herbszt.

Jászapáti. Z utvoreného shromaždenia telegrafične pozdravili baróna Barkoczyho za jeho odhodlané mužskú obranu katolíckeho presvedčenia.

Szakálháza. V utvorení shromaždení rečnili: Ján Havranek učiteľ, Kornel Bálint pravotár (Detta), Adam Holló duchovný (Temesvár) a Franc Siebenhauer.

Jánoshalma. Jednota utvorená pod predsedníctvom kaplána Štefana Tóth.

Kibény (stolica Trencsén). Ludvik Pozmanóczy miestny farár, utvoril so svojimi veriacimi Jeddotu, do ktorej dalo sa hneď zapísať 50 členov.

Zalapataka (stolica Zala). Do utvorenej Jednoty vstúpilo 70 členov.

Salomvár (stolica Zala). Vo veľkom utvorení shromaždení vstúpilo do Jednoty vyše 400 členov. Za miestneho správcu vyvolený je veľkostatkár Alexander Eitner.

Gyergyóalfalu. Jednota s veľkým oduševnením bola utvorená. Zapísat sa dalo 355 členov.

Bajcs (stolica Komárom). Utvorujúce shromaždenie pod predsedníctvom miestneho farára Karola Seyler.

Törökbecse. Miestny správca utvorenej Jednoty je farár Ján Ambrus.

Námesztó. V utvorujúcom shromaždení rečnil Vojtisek. Do Jednoty dalo sa zapísať 100 členov.

Gajár. Farár Gašpar Sztaricsek utvoril Jednotu, do ktorej vstúpilo veľa členov.

Kézdivásárhely. Miestny správca utvorenej Jednoty je duchovný Gustáv Somogyi.

Tolcsva. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 35 členov. Miestny správca je farár Kolbay.

Bulcsu. V utvorujúcom shromaždení rečnil Ján Rónay.

Lecsete. V nedeľu utvorená bola Jednota. Vstúpilo do nej 150 členov. Bieliczky farár.

Barosháza. Ku utvorenej Jednote prihásilo sa 45 členov. Pápay.

Rózsahegy. V shromaždení v nedeľu vydržiavanom vstúpilo do Jednoty 97 členov. Franc Unger.

Nagybecskerek. V utvorujúcom shromaždení rečnil pápežský komorník Pavel Magyary.

Nagykároly. Do utvorenej Jednoty dalo sa zapísať 410 členov.

Kistapolcsány. Utvorená, z 525 členov pozostávajúca Jednota Katolíckeho Eudu za miestneho správcu jednohlasne a s oduševnením vyvolila kaplána Jána Sellyeho.

Keresztúr. Miestny správca utvorenej Jednoty je učiteľ Gejza Kuppia.

Oszlány. Farár Matej Ujváry s oduševnením vyvolený je za miestneho správcu.

Udvard. V utvorujúcom shromáždení vyvolili za miestneho správcu kanonika Bélu Walter.

Katlóc. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 80 členov. Organizátor Ján Plechló.

Egegh a Szalatnya. Utvorenie Jednoty pod predsedníctvom Jána Pohl.

Kecskemét. Vo veľkom shromaždení prihlásilo sa ku Jednote veľa členov.

Tapolyhanusfalva. Pod predsedníctvom dekana-farára Telekessy-ho utvorenie Jednoty vyslovené je s veľkým oduševnením.

Szentiván a Vásároszentgál. Do utvorenej Jednoty vstúpilo vyše 530 členov.

Tolmács. Jednohlasné utvorenie Jednoty Katolíckeho Eudu.

Svábfalva. Utvorenie Jednoty s 50 členami pod predsedníctvom farára Andora Kurne.

Torbágy. Miestnym správcom utvorenej Jednoty je farár Franc Neymayer.

Dunaujfalva. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 94 členov. Miestny správca je učiteľ a rektor Andor Ivanits.

Börönd. Utvorenie Jednoty s miestnym správcom učiteľom Jozefom Földes.

Nagybélicz a Kisbélicz. Vo veľkom shromaždení rečnili krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky a horlivý miestny farár Štefan Paska. Do Jednoty vstúpilo 84. členov. Za miestneho správcu vyvolený je farár Štefan Paska.

Czellőmölk. Za miestneho správcu utvorenej Jednoty vyvolený je farár Izidor Szinek.

Loretom. Utvorenie Jednoty s miestnym správcom a s dvoma vodcami skupení.

Dombelve. Z utvorujúceho shromaždenia poslali telegrafické pozdravenie na predsedníctvo strediska Jednoty.

Dunakeszi. Utvorenie Katolíckej Jednoty s početnými členami.

Trencsénkasza. Z utvorujúceho shromaždenia upravili telegrafické pozdravy na predsedníctvo strediska Jednoty.

Monostorszeg. Veľké utvorujúce shromaždenie Jednoty.

Nyirbátor. Utvorenie Jednoty jednohlasne je vyslovené.

Nagyszeben. V predmestí utvorená je Jednota s 50 členami.

Szárkó. Socialdemokrati prekazit chceli utvorenie Jednoty, to sa im ale nepodarilo, bo Jednotu s veľa členami utvorili.

Redőcze. Do utvorenej Katolíckej Jednoty vstúpilo 200 členov.

Késmárk. Utvorenie Jednoty so 170 členami. Miestny správca je dr. Ján Rusznyák.

Erdőd. Do utvorenej Katolíckej Jednoty vstúpilo 100 členov.

Szempecz. Veľké utvorujúce shromaždenie. Rečnil Štefan Haller. Miestny správca je farár Emil Károlyi.

Ďalšie utvorujúce shromaždenia Jednoty Katolíckeho Eudu vydržiavané boli ešte v nasledujúcich obciach: **Párdány, Glogovác, Cséffa, Dunaszerdahely-Sikabony, Körösbánya a Cserháshonolak, Kapi, Soroszska, Magyar-Szőgyén, Bácsalmás, Pécsvárad, Felsőmindszent, Zalaszántó, Hatvan, Pacsér, Czeplédberend, Csengőd, Belica a Örség, Felsőpaty, Vasszécsény.**

Pográny (stolica Nyitra). Utvorujúce shromaždenie. Rečnil krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Július Jánoky-Madocsányi. Za miestneho správcu vyvolený je jednohlasne farár Imrich Karsay.

Nyitrabodok (stolica Nyitra). Vo veľkom utvorujúcom shromaždení rečnili: vyslanec kresťanskej ľudovej strany Július Jánoky-Madocsányi, farár pograňský Imrich Karsay a organista-učiteľ Ferdinand Ilvay. Za miestneho správcu vyvolený je Baltazár Gyepes.

Garamrudnó (stolica Bars). Utvorenie Jednoty pod predsedníctvom farára Antona Ebecauer.

Barsverebély. Vo veľkom utvorujúcom shromaždení rečnil vyslanec kresťanskej ľudovej strany Alexander Karcsonyi a Štefan Michnák, kaplán kisapátsky.

Szinnye (stolica Sáros). Pod predsedníctvom farára Jána Kurimszkyho 122 členov Jednoty držalo shroma-

zdenie, z ktorého telegrafične pozdravili predsedníctvo stredista.

Alsóvárad (stolica Bars). Utvorujúce shromaždenie pod predsedníctvom farára Antona Csémy.

Zselicz (stol. Bars). Sbor učiteľský dekanátskeho okresu lekárskeho v shromaždení svojom uzavrel, že cieľom utvorenia Jednoty po celom okrese všetko možné vynaloží.

Hegybánya a **Felsőbánya** (solica Hont). Za miestneho správcu utvorenej Jednoty v obidvoch obciach vyvolený je dekan-farár Ján Litassy.

Garamujfalu (stol. Bars). Utvorenie Jednoty pod predsedníctvom dekana-farára Báthy-ho.

Vo veľkých shromaždeniach previedlo sa utvorenie Jednoty ešte v nasledujúcich obciach: **Borosjenő** (stolica Arad), **Sárisáp** (stolica Esztergom), **Tiszapolgár** (stolica Szaboles), **Ravazd** (stolica Győr), **Ujszentanna** (stolica Arad), **Ószivács** (stolica Bács), **Nagyczétény** (stolica Nyitra), **Nagymaros** (stolica Hont), **Nagyszeben** (stolica Szeben), **Gyórszentmárton** (stolica Győr), **Sopronszill** (stolica Sopron), **Oszli** (stolica Sopron), **Rábaszovát** (stolica Sopron), **Nógrádmarczali** (stolica Nógrád), **Besenyő** a **Ságod** (stolica Zala), **Bottyán** (stolica Zemplén), **Bihar** (stolica Bihar), **Kézdiszentkereszt** (stolica Háromszék), **Mélykút** (stolica Bács), **Gácsfalva** (stolica Nógrád), **Óhid** (stolica Zala), **Magyartelek** (stolica Baranya), **Hidasnémeti** (stolica Abauj-Torna), **Gelencze** (stolica Háromszék).

Pered (stolica Pozsony). V utvorujúcom shromaždení rečnil učiteľ Alojz Janics.

Kelebiapuszta (stol. Bars). Farár Leonhard Winkler rečnil pred početným obecenstvom, po čom s odúšvením utvorili Jednotu.

Árva-Malatina (stolica Árva). Po zápalistej reči farára Ladislava Mikula vstúpilo do utvorenej Jednoty 72 členov.

Vznešený príklad nasledovania všetkým obciam krajiny, kde Jednota Katolíckeho Ludu posiaľ utvorená nenie, je deň 26. apríla. Za týmto príkladom nech sa pohnú všetci verní katolíci. Ozývaj sa po celej krajine: Nech žije Jednota Katolíckeho Ludu!

Spoločenský život na dedine.

(Dokončenie).

Že čo je dedinčanovi pole, najlepšie vidno v planom čase, keď nemôže von vyníť. Mrzutý je, nechutný, nikde nenajde miesta; rád by išť von, lenže zdržuje ho zlé počasie. Pľšky, fujavice a jarné odmäky sú opravdovou pokutou pre dedinčana. Nudí sa vtedy, lebo nieto práce, kdežto má silu aj vôľu k tomu. Poľná práca

stojí, s domácim priemyslom ale nevie sa zaoberať úbohý osadník. Cíti, aká je to škoda, že za tolké mesiace čas mrhá. Výrobku niet, zásoba sa míňa a výdavku vyše práva. Toto je smutný život dedinčana, vtedy veru ani reč mu nenie na chuť.

Zima premenu donesie do dedinského života. Vtedy veru aj prah krčmy viac derú, ako v lete, čo ale nenie dobre. Krčma nech je to posledné miesto. Tomu nech vyhybujú osadníci. Načo napchávať židov s peniazmi? A keď už neviete byť bez pálenky alebo vína, nepite ju u žida, lež založte si kresťanský sklep, ale aj v tom páde na pálenku stovte najmenej. Mierny a striezlivý hospodár nikdy nehladuje a nikdy netrpí nedostatok.

Najlepšie by bolo, keby pán farár alebo pán učiteľ zaujali sa v zime za ľud. Shromažďiť ho cez večierky v škole a poučať ho. Veru, veru mnoho je tých predmetov, ku ktorým by mali ľud priučať. Netreba k tomu veľké prípravy. Voľačo z novín, voľačo o dobytkárstve, o včelárstve, o zahradníctve atď. Mládež nech by kedytedy zaspievala, ani ľud, ani dedinskí «intelligenti» by sa nenudili. Treba len probovať. Myslí, že to ľud vďačne prijme. Aké by to malo následky! Akú by to učinilo summu v peniazoch? Toto treba ľudu. Obetovavých vodcov. Veru že by s tým aj kresťanstvo vyhralo! Zachránili by sme ľud od socialdemokratov, ktorí už-už ho držia v dravých pazúroch. Išlo by to, len keby voľa bola. Potom treba by bolo vyučiť ľud k domovému priemyslu, ktorý by prevádzal v zime, aby aj vtedy mal prácu a výrobok. Nech by zhotovoval ľud koše a košiny, kefy, lopaty, poriská, hračky, ošítky, metly, plátno, čipky atď. Táto dôležitá vec týka sa aj vlády. Ona nech má starosť aj o to, aby ľud nepostával, keď pracovať chce.

Dedinčanov treba brániť zvlášte pred socialdemokratmi a jejich spojencami, lebo tí ich zvädzajú k hriechu a búria ich proti spoločenským triedam. Že aká je toto zkaža, vidno z toho, keď porovnáme jednu kresťanskú dedinu s takou, ktorú kadejakí buriči poplieni. Obyčajne v zime napadnú dediny, sľubujúc ľudu všeličo dobrého, kdežto vlastne olúpia ho o to, čo mal: pozbavia ho majetku, náboženstva, mravov, pracovitosti a rodného blaha. Pozor teda na diablov.

Aby si náš ľud nadobudnul vzdelanosti, tak musí čítať. K tomuto slúžia knižnice. Takéto nemaly by chybovať ani na jednej dedine. To tiež patrí do oboru vlády. Keď máme stotisíce na daromnice, musíme mať aj na mravné a poučné knižočky.

Slovom, až milujeme ľud, až mu prajeme blahobyť, musíme ho vytrhnúť zo zaostalosti, v ktorej sa nachodí a musíme ho poučať a viesť v dobrom. So slabým, biednym, s otročeným a s hlúpym ľudom nikdy nevybudujeme kresťanské Uhorsko. Premeniť musíme dosavadný spoločenský život na dedine.

Záhorský.

POLITICKÉ CHÝRY.

Porady kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Dňa 28. apríla držala poradu kresťanská ľudová strana snemová pod predsedníctvom grófa Aladára Zichy-ho, ministra okolo osobnosti kráľa. Predmetom porady bolo kandidovanie podpredsedu a jedného zapisníka snemovne a členov do snemových výborov. Za podpredsedu snemovne jednohlasne bol kandidovaný skutočný vnútorný tajný radca *Štefan Rakovszky*. Za zapisníka snemovne kandidovaný bol *Georg Szmrecsányi*.

Do snemových výborov boli kandidovaní: Pravosúdie: Béla Nyáry a Alexander Simonyi-Semadam; financie: Franc Buzáth a Béla Rakovszky; premávka: Franc Darányi a Pavel Kovács; verejná výučba: dr. Ján Csernoch a Ján Molnár; prosbopisy: Franc Csizmazia a Július Jánoky-Madocsányi; hospodárstvo: Ján Molnár; skúmanie denníka: Július Jánoky-Madocsányi a Alexander Karácsonyi; honvédstvo: Štefan Adamovich a gróf Gejza Majláth; knižnica snemovne: Alexander Giesswein; imunita: gróf Ladislav Hunyady a Mikuláš Zboray; skúmanie účtov: Karol Wildfeuer; skúmanie záklučných účtov: Emil Gyuriss a Karol Hencz; verejná správa: Karol Hencz, Ladislav Mednyanszky a Štefan Tálos; verejnú hospodárstvo: Alexander

Ernszt, Alexander Simonyi-Semadam a Georg Szmrecsányi; poľné hospodárstvo: Béla Csitáry a Jozef Farkas; vystahovalstvo: Edmund Beniczky a Karol Hencz; záležitosti robotníctva: Alexander Ernszt a Alexander Giesswein; stály výbor inkompatibility: Mikuláš Zboray; výbor vodových záležitostí: Otto Förster a Dezider Horváth; výbor banky: Franc Buzáth a Pavel Kovács.

Po prevedenej kandidácii za vonkajších členov prijatí boli: Peter Zundl, kanonik (Kalocsa), Franc Machovits, nadlesný (Pilis-Szt.-Iván), Franc Galner, štátny úradník finančný (Budapest), Matej Murin, správca fabriky (Zsolna).

S tým zakľúčená bola porada.

Druhú poradu držala kresťanská ľud. strana snemová dňa 29. apríla. Za zapisníka kandidovaný bol v predošlej porade Georg Szmrecsányi. Ponevác ale iné politické stránky koalície kandidovali bývalých funkcionárov, podrobila sa tomu aj kresťanská ľudová strana a v porozumení so Szmrecsányim za zapisníka snemovne kandidovala Karola Hencza, ktorý tento úrad v minulej sessii zastával. Karol Hencz ale v liste na grófa Aladára Zichyho a predsedníctvo snemovne upravenom, vzdal sa tohoto úradu. Ľudová strana následkom toho za zapisníka snemovne znovu kandidovala Georga Szmrecsányiho v porade, na ktorej prítomní boli: gróf Aladár Zichy, Štefan Rakovszky, Ján Molnár, Béla Rakovszky, Alexander Ernszt, Franc Buzáth, Dezider Horváth, Georg Szmrecsányi, Július Jánoky-Madocsányi, Koloman Brestyenzsky a Otto Förster, krajinskí vyslancovia.

Voľba podpredsedu snemovne.

V utvorujúcom zasadnutí krajinského snemu dňa 29. apríla prevedená bola voľba podpredsedov snemovne. Vyvolení sú za podpredsedov *Štefan Rakovssky* 135 a *Ludvik Náway* 122 hlasmi.

Inštalácia čanádskeho biskupa.

Čanádskeho biskupa dra Jána Csernocha vysvätia a inštalujú dňa 10. mája v temešvárskom stolnom chráme. Vysviacky bude odbavovať vesprimsky biskup barón Karol Hornig pri assistencii lugoškého grécko-katolíckeho biskupa Vazula Hosszuva a biskupa Jozefa Németha. V predchádzajúci deň sriadia v meste illumináciu a v biskupskej palote bude serenáda. Vysviacka

bude sa odbyvať 10. mája predpoludním o 9. hod. Na konci sv. omše prečítaním kráľovskej vymenujúcej listiny prevedie sa inštalácia; zatým bude nasledovať poklona kňazstva a prvá kázeň biskupa. Na poludnie vo veľkej prijímacej sieni biskupskej paloty biskup Ján Csernoch prijme deputácie kňazstva, rozličných vierovyznaní, voj-ska, právomocností, štátnych úradov, korporácií a spol-kov. Popoludní osvietený pán biskup Csernoch bude dávať hostinu.

Ružomberok mesto so sriadenou radou.

Právomocenský výbor stolice liptovskej minulé dni pod predsedníctvom nadžupana dra Mórica Palugyayho vydržoval mimoriadne valné shromaždenie, ktoré na-priek prudkému protestovaniu národnostných stoličných výborníkov prijalo návrh, aby veľká obec Ružomberok pretvorená bola na mesto so sriadenou radou.

Ludové shromaždenie v obci Nyitrapereszlény.

Zriedkavo krásne shromaždenie ľudové vy-držovali verní prirvženci kresťanskej ľud. strany v nedeľu dňa 3. mája v Preseranoch. Ku shromaždeniu dostavili sa nielen voličia veľkotopolčianskeho okresu volebného, lež aj zo susedstva na dôkaz toho, že kresťanská ľudová strana ne-odolateľne pevne stojí na týchto stranách. Veľké oduševnenie, akým vítal tu ľud vyslancov stredišťa a odpovedal na zápalisté prednášky rečníkov, znakom je toho, že ľud tento úprimne po-vdačný je kresťanskej ľudovej strane, ktorá vy-trvale a neustále bojuje za záujmy krajinského občianstva.

Do päťtisíc ľudu sišlo sa na ten chýr, že v Preseranoch vydrživané bude ľudové shromaždenie. Voličia čermanskí dostavili sa s jejich peknou hudbou; veľký priestor pred kostolom už cez poludnie plný bol radmi vozov.

Poslancov ku shromaždeniu poslaly nasledujúce obce: *Bélic, Suránka, Egerszeg, Nyitra-vicsap, Kálmánfalú, Csermánd, Nagy-Topolcsány, N.-Jác, N.-Rippény, Kis-Vicsap, Nyitraszulány, Szomorfalú, Lovászi, N.-Appony, Szolcsány, Kört-vélyes, Püspökfalu, Szerdahely.*

Presne o tretej hodine dorazil zástupca politickej vrchnosti hlavný slúžny Alojz Marko-vich a nato hneď na fare shromaždení hostia zo stredišťa s farárom dr. Janda horlivým to ľudákom, s intelligenciou okolia vyšli na veľký prie-

stor, po čom začalo sa shromaždenie. Prítomní boli: Július *Jánoky-Madocsányi*, Koloman *Brestyenzsky*, krajinskí vyslancovia; Dezider *Szegh*, novinár zo stredišťa; Alojz *Fiebig*, Franc *Konyakovszky*, *Hamar, Vida*, dr. *Bandl*, farári; Franc *Horváth*, administrátor, Augustin *Gramantik*, ka-plán, *Tompa*, okresný notár, *Páldy*, organista, *Varga*, statkár, *Sasvári*, hlavný učiteľ, Imrich *Pirchoka*, kasnár, Béla *Zerdahelyi*, statkár, *Po-korný* a veľa iných. Shromaždený ľud hlučnými výkrikami pozdravil prichodiacich.

Dr. Jozef *Janda* vystúpil na to na zvýšené miesto a srdečnými slovami pozdravil prítomných. Krajinský vyslanec kresťanskej ľud. strany Július *Jánoky-Madocsányi* zahájil shromaždenie krásnou rečou, v ktorej sa ta vyslovil, že shromaždenie toto preto sa vydržia, aby volícia v jejich vernosti a oddanosti ku kresťanskej ľudovej strane posilnení boli a aby vysvetlené byly ľudu ciele a snahy tejto strany, ktorá neustále pracuje za blaho ľudu a vlasti.

Po utíšení ovácií rečnil farár Alojz *Fiebig* o účinkovaní a zápasoch ľud. strany. Spomenul, ako nedbali liberálni ablegáti o ľud a ako zaujímajú sa zaň vyslancovia ľud. strany. Programm tejto strany nenie ešte celkom vyčerpaný a ľud sa jej má pevne pridržať.

Po tejto reči všetci shromaždení oslavovali rečníka. Na to začal svoju úvažnú a pekne prednesenú reč solčanský gazda Jozef *Bobcsan*. Zre-tedne a každému rozumne vysvetloval povolanie ľudovej strany v budúcnosti. Staručkého bojovníka poctili prítomní hlučnými ováciami.

Koloman *Brestyenzsky* ako známi a vítečný rečník ľudový slovami svojimi skutočne okúzlil prítomných. Poukázal zvlášte na tú radostnú zmenu, akú badať nadovšetko v kruhoch malých ľudí od tých čias, čo ľudová strana povstala. Ováciam na túto reč nebolo konca-kraja.

Dr. Jozef *Janda* navrhol napokon, aby z ľudového shromaždenia poslané byly telegrafické pozdravy vodcom ľudovej strany. Návrh prijatý bol s oduševnením a telegrafické pozdravenia dostali vodcovia kresťanskí: gr. Ferdinand *Zichy*, gróf Aladár *Zichy*, Štefan *Rakovszky* a Ján *Molnár*.

Krajinský vyslanec Július *Jánoky-Madocsányi* zakľúčil potom shromaždenie a obecnstvo ro-zišlo sa v pokoji.

BESEDNICA.

Kájanie.

Napísala: *Lujza Vécseiová-Jankovich.*

V osobitnej malej jedálni najpoprednejšieho mestského hotela zabávalo sa niekoľko mladých ľudí v nenútenej dobrej vôli.

Tam von lial sa dážď. Starý otec zima, na svoju povinnosť ľahkomyselne zapomenuvší stavec, premeškal s blištiacim sa sňahovým pokrývadlom prikryť trasúcu sa zem, s ľadovými čipkami okrášlit holé vetvy stromov a s ľadom obrniť vody. Na miesto toho je samá hmla a blato. Pokiaľ oko zazrelo, odporne špinavé bolo všetko a blaženým sa mohol cítiť ten, kto v príjemne vykúrenej, osvetlenej, priateľskej malej izbe pri bielom stole presedel dlhé zimné večery, v spoločnosti veselých súdruhov.

Úslužní kellneri bez šuchotu chodili, behali, striehnuc na rozkazy mladých pánov. Jeden, ktorý bol medzi nimi najvážnejší, jedon vysoký a tenký mládenec, s dobre opatrovanými liečivkami, ktoré mu dodávaly výzor jedného anglického diplomatu, už poslal aj pre cigánov, ale nadarmo. V tento večer boly dve tri zábavy, takže cigáni boli už inde zjednaní.

Páni ani veľmi neľutovali, veď aj takto sa im čas dobre miňal. Poháre vždy častejšie štrngaly a následkom jednej-druhej podarenejšej anekdoty zavše povstal hlasný smiech. Pozdejšie však ktosi dost nerozvažitou spomenul meno Jurka Szentmiklóssyho. Na toto odrazu nálada stala sa vážnou. Nerôznejší ako by boli slyšali vo vzduchu tiché hučanie svoj pokoj nenalezajúcich tóni...

Všetci hľadeli na Deresényiho, najlepšieho to priateľa Jurkovho, ktorý poznal aj najpodrobnejšie čiastky nedávno odohravšej sa rodinnej drámy, ale on hlboko mlčal. Jeho citlivej duše o mnoho väčšmi dotknul sa tento prípad, ktorý pred niekoľkými týždňami celý vidiek pobúrilo, nežli žeby spokojne, objektívne bol vedel o ňom hovoriť. V nastavšej tichosti Eugen Poltár, ktorého jeho priatelia pod menom «veľký psycholog» ctíli, s jednou veľmi neobyčajne znejúcou mienkou prekvapil spoločnosť, z ktorej potom povstala náruživá dišputa.

— Myslite si o mne čokoľvek — povedal v svojom usadlom a tichom spôsobe reči — aj včul to vyznám, že veľmi zle poslúžil Szentmiklóssymu ten, kto mu otvoril oči.

— Jako?! — napadli ho odrazu so všetkých strán. — Ty to držiš?

— Mal nechať chudáka Jurka... Od neho blaže-

nejší človek, dľa jeho viery, nebol na celej zemi. A v čom sa skrýva vlastne blaženosť? Vo viere, že sme blažení. Bol dobremajúci sa človek, mal peknú, milú manželku a na zedenie súce malé dievča. Radosť bola spolu ich vidieť. Odrazu Csányimu, tomuto fanaticovi počestnosti, ktorý samotný vedel o tomto prípade, príde do rozumu, že on nemôže hľadať na toto tak ďalej, lebo ináč zem sa vyhne zo svojich pólov, celý svet sa zatrasie a v jednej nie celkom príčetnej hodine zjavil všetko Szentmiklóssymu. Následok toho je: zpusťošenie, smrť, nepotesiteľný žiaľ. Načo to bolo dobre? Komu s tým osožil?

— Dovol, kamarát, ale čo ty hovoríš, je opravdu prevrat sveta, — namietol proti tomu Parsetics, mladý fiškál, ktorý sedel oproti nemu. — Tebe je ľúto pre zpusťošenu blaženosť jedného nášeho priateľa. Aj nám je ľúto a za neviem čo by sme nedali, keby osvetlené okná na dome Szentmiklóssyovcov aj včul tak priateľsky, vábive sa usmievaly do hmlistého večera, jako to bolo ešte len pred jedným mesiacom. Ale, keď si pomyslíme, že táto palota víl blaženosti na jakom močiare spočívala, za prirodzené nalezneme, že na prvý úder čakana musela sa zboriť.

— Ale, uverte mi, že najviac «víl paloty» nemajú pevnejší základ.

— To je zase rečnícka fráza; príjemná síce, ale chybuje z nej presvedčujúca pravda.

— Pravda často zabíja.

— Dľa teba bolo by treba ponechať Szentmiklóssyho v jeho blaženej viere. Pokiaľ?

— Pokiaľ je len možné.

— A trpeť, aby prehliadli ďalej toho čestného, nainného človeka, žeby spravili z neho opravdu postavu operetty.

— Tak včul, že objavili pred ním skutočnosť, stal sa hrdinom krvavej rodinnej drámy: zabil ženu, zlodejku svojej blaženosti. Všetko toto muselo sa stať dľa osudu. Ale keď ho ponechajú v jeho zaslepenosti, ešte aj včul je ten blažený človek, ktorý s radosťou beží domov a cíti sa malým kráľom vo svojom mocnárstve. Kdežto včul?... Na súdobnom pojednávaní videl som ho naposledy... Na človeku ešte také zpusťošenie, jako na ňom a to primerane za krátky čas, som nikdy nespozoroval...

— Tak teda dľa teba žena, ktorá oklamala svojho muža, násilne by bola uchvátila aj naďalej všetko právo, čo len počestnej žene sluší. A ty by si to bol držal za spravodlivú vec?

— Nie, keď je reč už o úplne zpustlej žene. Ale Szentmiklóssyčka potiaľ bola počestná; dobré jej meno ani najmenšia škvrna nezatemňovala. Bože môj, čo môžeme vedieť, že čo všetko odohralo sa v tom? Teda či my poznáme ženské srdce, ktoré by pomýlilo s jeho tisícásobným pocitom aj samého mudrea mudrcov? Žena pod dušozlodejiským vplyvom jednej omamujúcej hodiny upadne a svet súdi nad ňou s krv najpoburujúcejšou škodoradosťou. Jako by aj nie? Keď jednu potiaľ za ne-

poškvrvenú mysliaču postavu s blatom zahádzu!... Nemohli by smv mať naproti tomu námietku, keď by tí, ktorí najhlučnejšie vykrikujú na ňu: «ukrižuj ju!», nepotkli by sa sedem razy cez deň.

— Ale teda žiadne, ale žiadne kájanie nemalo by byť pre taký ľudský pár, jako je Szentmiklóssyčka a Gejza Keresztes, — namietnul Parsetics.

— Ale je kájanie, hrozné a spravodlivé, ktoré pochodí zo samého hriechu a ktorému nemôže ani jeden vyhnuť: precitnutie... Ohľadom na ženu všetko nad súd je zroňujúcejšie, nad sto smrť trápnejšie. A mužský? Ani tomu nezávidím pre tie okamihy, keď okradeného, vysmiateho mužského priateľské stisnutie ruky musí prijať. Horšie musí byť od behania prez pruty...

V blízkosti Poltára, za vrch stolom, sedel jedon tichý, sivooký, dobrotivého výzoru starší mužský. Bol to statkár z vidieku, ktorý len na jedon deň prišiel do sídelného mesta, lebo mal bezodkladnú prácu pri stolici. Bolo vidieť na ňom, že ho nudí toto jalové dohadovanie, jeho myšlienky inde chodily, aj by sa pohnul v každý okamih, ale jako sa sišiel s týmito mladými ľuďmi, schytili ho medzi seha a nepustili ho. S tichým poddaním sa sedel na svojom mieste a sotva pil voľačo.

Jako umlknul Poltár, rýchle sa pozdvihol.

— Jako, Ferko strýčko už ide?! — kričali oproti nemu. — Len nám neučiníš ten posmech? Veď len včel začíname sa opravdu zabávať!

— Ďakujem vám za vďačné priateľstvo, ale už nemôžem zostať ďalej. Žena ma čaká. To som jej prisľúbil, že s rýchlikom o 10. hodine idem domov.

— Vidíš, vidíš! — lutovali ho. — Treba ti to? Načo si sa oženil? Však ver, teraz lutoješ za svojou slobodou?

— Nie! Jestli vôbec niečo lutojem, tak je to to, že som sa tak neskoro oženil. Ani pochopu som nemal, že stav manželský môže poskytnuť toľko blaženosti. Nečaroval by som sa na svete s nikým, obzvlášťne keď môžem byť s mojou malou dcérou. Vlastne aj včel pre ňu ponáhlam sa domov. Žena je povolnejšia, ale ten malý tyran ani za svet by si nelahnul bezo mňa. Vtedy schová sa ku mne, jako pradúca mačka, hlavičku strčí si do mojeho krku, s dvoma ručičkami ma obejmie a v druhom okamihu už spí. Ja prirodzene neopovážim sa ani pohnuť, aby ju nevyrušil, len počúvam zdravé jej dýchanie, nad ktoré nenie krajšej symfónie na svete.

Mladíci, tešiac sa, počúvali reči starého manžela, ktorému sa rozpálila tvár, počestné jeho oči len tak ziarily od predcitu blaženosti, čo ho doma očakáva. Len Pišta Kelemen meravo hľadel na svoj tanier...

Zdvorilý kellner pomohol vzdialujúcemu sa pánovi obliecť jeho kabát a on radom chytil si ruku s jedným každým.

— Servus, chlapi! — povedal statkár. — Potom čím skoršie ma navštívte! Pozrite si moju malú dcérku Zaslúži to.

— Prídeme, jako by nie! Za šťastie si budeme držať! — kričali za ním v chóre.

Na samý posledok zostal Kelemen. Bol nápadne bledý a jako by mu bolo padlo na farchu, aby na pozdravenie starého svojho priateľa sa pozdvihol.

Francovi Hajdu napadla táto bledosť.

— Nuž a teba čo stihlo? Nezdravý si?

— Veľmi ma bolí hlava, strýčko Ferko.

— Vtedy poď so mnou. I tak máme jednu cestu.

Nenechám ňu tu medzi tymato zpusťnuť.

A išli...

Blažene, hrdo, jako knieža, ten starý, do seba vpadnutý, ponížene, jako pri skutku dosiahnutý zlodej, ten pekný, pyšný mladý človek.

Poltár hľadel za nimi, kým len nezmizli za dvermi. Múdre, do ľadvin siahajúce jeho oči povedaly:

— Toto je kájanie. Hroznejšie, zroňujúcejšie nad všetok súd...

Ale ústa žiadneho hlasu nevydaly...

CHÝRNIK.

Chýry z biskupstva košického. Kanonický rád kňazov praemonštratských potkal veľký zármutok. Marek Argalács, prior z Jászova zomrel dňa 25. apríla v deň svojho patróna. Bol on muž veľkých zásluh, tak že ho jeho veličenstvo kráľ na uznanie blahonosného jeho účinkovania vymenoval bol za titulárneho prépošta. Vo službe svojho rádu ztrávil 53 rokov. Pri prítomnosti početného obecenstva z celého okolia a veľa duchovenstva pochoval ho sám praelát dr. Melchior Takács. — Biskupstvo košické znovu utrpelo ztratu mladého a ku skvelej budúcnosti povolaneho svojho kňaza. Georg Barna, kaplán z Kisszebenu, v ramenách svojich rodičov, ktorým bol jedinkou potechou, zomrel dňa 27-ho apríla v obci Kende (Šariš) v 28. roku veku svojho. Tichého ducha a horlivého pracovníka vo vinici Pána zamilovali si všetci, čo ho poznali. Pochoval ho Barnabás Tost, biskupský notár s odbavením zádušnej sv. omše, nad mrtvolou zosnulého držal kázeň jeho spolukaplán z Kisszebenu Koloman Juczinger. — Za kaplánov preložený sú: Karol Haraszy z Monoku do Zemplénavásárhelyu; Ondrej Osztroviez zo Sztaniszló do Monoku; novovysvätený kňaz Ondrej Weigel do Szántó. — V kláštore Uršuliniek odbavuje cez celý mesiac májovú pobožnosť Barnabás Tost, v nedeľu drží kázeň benedektin dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického. — Jednota Katolíckeho ľudu na území biskupstva košického dňa 26. apríla utvorená bola v nasledujúcich obciach: Szilvásujfalu, so 68 členami utvoril ju farár Bartolomej Szokolszky; Tolcsva s

35 členami, utvoril ju farár Ján Holbay; Hidasnémeti so 63 členami, utvoril ju miestny farár Georg Miller a farár z Nagyida Franc Zogoll; Bottyán s 33 členami, utvoril Jednotu farár Jozef Lojda. Daj Bože, aby Katolícka Jednota čoskoro rozšírila sa po celom biskupstve košickom.

Chýry zo Spiša. V Kežmarku istý Ján Fábry, ktorý bol veľmi pijanstvu oddaný, v prvý veľkonočný sviatok tolko rumu pil, že následkom toho zomrel. Nech nám to všetkým slúži k výstrahe. — Behom jedného týždňa tri náhle smrte sa udaly u nás. Dňa 21. apríla 70-ročná manželka hlavného účtovníka panstva Csákyho z Levoče na železnici v ústrety išla do Novej Vsi svojej milej dcére, ktorá z Budapešti docestovala, ale ju už nemohla vidieť, lebo blízko obce Pálmafalu vo vlaku náhle zomrela. V ten istý deň znovu na popradskej stanici takým istým spôsobom skončila život svoj slečna Helena Zipser, dcéra evanjelického učiteľa obce Felső-lövő, ktorá sa z jednej kežmarskej návštevy chcela domov vrátiť. V Levoči tiež minulé dni Gejza Kail, sudca pri kráľovskej tabuli v meste Ráb, ktorý tam na pohrab svojej matky prišiel, fažko ochorel a neočakávane zomrel. — V mesiaci marci odviezli na železnici z našej stolice 70 kusov rožného statku. — V Podhradí zomrela manželka chýrečného virštlara Štefana Grieger. V nej ztratil tamojší farár Štefan Zemančík svoju sestru. — Z mesta Starej Lubovne sa z 84 vojopovinných ustanovilo na assentírku 14, odobrali 4; v starolubovenskom okrese sa zo 667 vojopovinných ustanovilo na assentírku 167, odobrali 66. — V obci Smlžan (Szepessümege) dá štát na plat tamojšej učiteľky 900 korún podpory. — V Nižných Ružbachoch je veľmi mnoho chorých detí na osýpky a na šarlach. — Dňa 15. apríla obzrela vyslaná komissia, v ktorej boli dvaja od nás a jeden z Galície, tú kompu (na vode chodiaci most), ktorá mala na rieke Dunajci oblahčiť priechod pri Červenom Kláštore do susedných poľských Nižných Šramoviec. Komissia nedovolila, aby sa na tej kompe vozy prevážaly. — Ako zaujímavú vec aj to ešte sdelím, že dňa 23. apríla istí poľskí pánovia z Krakova do Starej Vsi na automobile prišli, tú veľkú cestu za tri hodiny urobili. — Minulého týždňa bol u nás veľmi chladný čas. Gazdovia, ktorí málo, či už žiadnej potraviny nemajú, sú veľmi ustarostení. Ešte prejde pár týždňov, kým sa statky budú môcť von na pašu vyhnať.

Drahý prezerač mrtvol. Z horného vidieka, až tam od hranice píšú: Žid doktor je pod jedným i prehladač mrtvol. Ešte i v tom zdiera ľud, berie od každej mrtvoly za to, že ju za mrtvolu uzná, veru až po 3 koruny. Či je to nie nová židovská pijavica ľudu? A takéhto ešte zavesia na krky ľudu? Katolícka Jednota kde si? Kde sú tvoji — katolícki — nezdieľači?

Katolícky advokát bojí sa židovských fiškálov. V jednom hornoviedeckom väčšom meste sa utvorila Katolícka Jednota. Za direktora si členovia jednohlasne chceli zvoliť tamojšieho katolíckeho advokáta. Lenže —

bohužiaľ — on to nechcel na žiaden pád prijať, vyhovárajúc sa už na doterajšie prenasledovania (?) zo strany svojich vlastných — lenže židovských — kollegov. Nuž veď práve to je to, že prečo nám je potrebná Jednota Katolíckeho Ľudu. A to by ten katolícky advokát tiež mal vedieť a vec pochopiť.

Zkaza jednej obce. Ako sme v predošlom čísle spomenuli, strašný požiar zúril dňa 24. apríla v obci Rastočnó v stolici nitrianskej. Oheň povstal následkom nepozornosti jednej ženskej. Táto žena piekla chlieb a keď z pece vymietla žeravé uhlie, vyliala naň jakúsi masťnú látku, ktorá sa naskutku chytila plameňom a vyšľahnúť cez komín, podpálila strechu domu. Ponevadž dúl víchor, iskry rozniesol po obci, tak že za niekoľko minút 15 domov stálo v plameni. Ľudia boli malomocní oproti strašnému ohňu, ktorý zničil 150 budov. Škoda činí asi pol milliona korún, z ktorej sa z poistenia sotva 30.000 korún vynahradí. Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky hneď odcestoval do dediny a vyhorelcom zo svojho dal tie najpotrebnejšie veci. Vláda — ako počuť — poskytne na podporu vyhorelcom väčšiu požičku bez úrokov.

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Dr. Ján Vályi, tunajší biskup grécko-katolícky, ako každý rok, tak aj teraz z príležitosti veľkonočných sviatkov povolal ku sväteninám mestské a stoličné notability. — V predošlom čísle oznámené prednášky kresťansko-sociálne odložené sú na pozdejší čas, bo viacej rečníkov pre iné zamestnanie nemohlo sa ku nim dostaviť. — *Kisszeben.* Peter Hartsár, prépoš a dekan farár tunajší vydržoval tu 26. apríla veľmi podarené shromaždenie Jednoty Katol. Ľudu. — Minister orby Ignác Darányi, aby gazdom ku lepším fajtám zemiakov dopomohol, tunajšej gazdovskej škole prepustil 100 metr. centov zemiakov a na rok medzi tých gazdov, čo lepšie fajty zemiakov chcejú pestovať, zamýšľa rozdať 400 metr. centov. — Tunajšiemu gazd. spolku poslal tiež minister orby 1000 korún, z ktorých jednotliví obdarovaní majú byť, jestli dľa ministerského nariadenia chrústky budú kaziť, ktoré tohoto roku sa veľmi rozmnožily a veľkú škodu robia v našom kraji. — *Bardijov.* Z tunajšieho mesta malo sa ku assentírke dostaviť 143 chlapov, dostavilo sa ich ale iba 53, z ktorých len dvaja boli súci a odobraní za vojakov. Smutné časy. — *Kapi.* Valent Bélaffy, tunajší horlivý farár 26. apríla vydržoval veľmi pekné shromaždenie Jednoty, pri ktorom 40 horlivých katolíkov dalo sa zapísať za členov. Tento vznešený príklad nech aj druhí nasledujú, lebo len vtedy zvíťazíme, keď budeme sjednotení. — *Lénártó.* Minulé dni tu veľký požiar zúril. Jedon dom s pobočnými staviskami na popol zhorel. Pri hasení ohňa sa aj dvaja chlapi popálili a odvezení boli do bardiovskej nemocnice. — *Kajáta.* Štyri deti zomrely tu na šarlach, čo oznámilo sa vrchnosti. — *Radoskő.* Franc Lipták, paholok z Bardijova pochádzajúci, oknom vdrel sa do kostola grécko-katolíckeho a vylámal tam jednu buksu a ukradol z nej 14 korún. Žandári stopujú opovážlivého vlamača.

Trapný výjav v Sixtinskej kaplnke. Ako z Rímu oznamujú, vo vatikánskych kruhoch rozniesol sa chýr, že viedenský vyšetrojúci sudca cestou nunciatury pýtal si z Vatikánu zprávu o trapnom incidente, ktorý sa udal počas veľkonočnej sv. omše pápeža v Sixtinskej kaplnke. Vyšetrojúci sudca pýtal si menovite soznanie toho duchovného, ktorý počas prijímania assistoval pápežovi, keď tento profesorovi Feilbogenovi a jeho pokrevným, dvom dámam, ktoré s ním boly, dal prijať Božie telo. Z Viedne sdeľujú, že profesor Feilbogen najbližšie ide do pensie.

Vrah haličského miestodržiteľa gr. Potockého. Lvovský časopis «Nový Vek» sdeľuje, že rusínski študenti zaoberajú sa s tým plánom, že Sziczynski-ho, vraha haličského miestodržiteľa vyslobodia z väzenia. Sziczynskiho z jeho cely riadne cez jednu úzku chodbu a dvor odprevádzajú do izby vyšetrojúceho sudcu. Z tej chodby sú na ulicu jedny dvere. Posledne sa sišlo na chodbe niekoľko rusínskych študentov, ktorých údajne jako svedkov predvolali. Keď Sziczynskiho viedli pred vyšetrojúceho sudcu, rusínski študenti usilovali sa zmätkom vyvolať, údajne preto, aby v nastalom zmätku Sziczynskiho vyslobodili, dľa inej verzie preto, aby do rúk vraha všantročili jednu fľašku otravy. Pre tento prípad vyšetrojúci sudca nariadil, aby útočníka prísnejšie strážili. Ponevác Sziczynski v poslednom čase bol — dľa chýru — členom ukrajinskej socialistickej strany, polícia prekutala miestnosť ukrajinského socialistickeho spolku «Vôľa», ale nič podozrivého neobjavila. — Matka vraha Sziczynskiho nechce jesť a piť a osvedčila sa že chce zomreť hladom. Na nariadenie lekárov ženskú pod silnou policajnou strážou zaviezli do ženskej nemocnice. — Dľa chýru z Przemysla nedávno v noci 27 rusínskych študentov na ulici preklínalo zavraždeného grófa Potockého a jeho vrahovi privolávalo na slávu. Jedon policajný úradník upozornil študentov, aby sa pokojne chovali, ale študenti obstali policajného úradníka, začali sa mu posmievať a chceli ho insultovať, ale úradník vytiahol revolver a chcel streliť na študentov. Mladíci sa nato rozprchli. 24 z nich ušlo, 6 z nich ale zatkli.

Nešťastie pri stavbe jednej železnice. Pri stavbe komárňansko—novozámockej železničnej dráhy udalo sa minulé dni nešťastie. Ku železničnému násypu po úzko-koľajnej priemyselnej železnici dovážajú potrebný štrk. Na poludnie o 12. hodine jeden rušeň 20 naložených vaggónov tisknul veľkou rýchlosťou po strmom násype. Na rušni nachodiaci sa hamovník usiloval sa rýchle jachajúci vlak pristaviť, ale hám vypovedal službu a vlak za koľajnicami vrazil do jedného stavajúceho sa mostu a medzi pilierami tohoto sa nachodiace lešenie shodil. Potom vaggóny so šesť metrov vysokého násypu sa srútili, medzi čím zpomedi robotníkov pracujúcich na lešení dvoch srazily. Viac vaggónov sa porúchalo. O 1. hodine polícia šla na miesto nešťastia, o ktorom napísala zapisnicu. Popoludní kráľovský fískal previedol na mieste vyšetrovanie. Nebezpečne ranených robotníkov

zaviezli do nemocnice. Zavedené je vyšetrovanie, že kto je za nešťastie zodpovedný.

Púť do Svätého Kríža. Pochválen Pán Ježiš Kristus! Uvádzam v známosť všetkým milým bratom našim a sestram slovenským na Anjelovompoli, v Pešti a v Novej Pešti bydliačim, že tohoto roku dňa 9. mája usporiadame púť do Svätého Kríža s nasledujúcim poriadkom: Dňa 9-ho mája ráno o 5. hodide budeme mať svätú omšu v karmelitskom chráme u pátrov Karmelitov, po ktorej pôjde sa na západné nádražie. O pol 7-mej pohneme sa vlakom (železnicou) a povezieme sa do Dorogu. Ztadiaľto pôjdeme pešo na Tokod a po malej tu prestávke ďalej do Sv. Kríža, kde o pol 5-tej popoludní dorazíme. Do večera tohoto dňa trvá spoveď, večer ale vybavíme si pobožnosť na Kalvárii. Dňa 10-ho mája ráno bude na milostnom mieste sv. spoveď, svätá omša a kázeň. O pol 9-tej hodine pôjdeme nazad do Dorogu, ztadiaľto ale vlakom do Pešte, kde o 5-tej hodine popoludní sa navrátíme. Cena železničnej karty za osobu ta i nazad je 2 koruny 20 halierov. Prihlasy ku tomuto púťu prijímajú sa do 8. mája. Hlásiť sa možno u spevára Jozefa Peés v sakristii u pátrov Karmelitov na Anjelovompoli. *Jozef Peés*, spevár.

DOPISY.

Dombelve (Zákopčie).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kreštane».

S radosťou vám sdeľujem, že i na Kysuciach začíname sa oduševňovať za vec vznešenú a svätú. My Zákopčania mali sme v nedelu dňa 26. apríla v katolíckej škole pri kostole o 2. hodine popoludní veľké shromaždenie, na ktorom sa naši drotári v peknom počte zišli. Náš vrelemilovaný pán dekan Demeter Gyurcsánszky mal najprv krásnu prednášku, ktorá trvala vyše hodiny, o «gazdovskom spolku». Keď toto bolo zakončené, započal pán dekan rečníť o Katolíckej Jednote, ktorá mala už dávno byť založená; vykladal nám jej cieľ a osožnosť, akú má Jednota pre katolíckeho kreštana; vyzval konečne prítomných, aby sa osvedčili, ako dobrí katolíci, či chcú všetci byť údami Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Po pánu dekanovi rečnil nižepodpísaný o tom, ako potrebná je Katolícka Jednota, poukazujúc na to, čo sa stalo vo Francúzsku a jako bolo pred časom v Nemecku a jako to tam vyzerá včul, keď sa tam utvorila Jednota. Dve, a to najväčšie výhody poskytovať nám bude

Katolícka Jednota; v prvom rade zastávať a brániť bude našu sv. vieru proti satanovým privržencom, ktorí sa tak množia, ako huby po daždi. Po druhé poskytovať nám bude pomoc a dobrú radu v hospodárskych a politických záujmoch.

Na toto vstúpilo do Jednoty hneď 50 údov. Za správcu sme vyvolili pána dekana, vodcov skupenín budeme voliť budúce, keď uvidíme, aký počet bude údov. Daj to, Pane Bože, aby nás i druhé kysucké obce nasledovali.

A. Cservjenka, učiteľ.

Stará Ves (Szepesófalva, Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Krešťane».

Stará Ves, ktorá by nám ako centrum celej Magury, v každom ohľade dobrým príkladom mala predchádzať, nás v tohoročnom pôste veľmi pohoršila. Boli tam totiž v 40-dňovom pôste dve tanečné zábavy. Dňa 15. marca sa vlastenecká slávnosť s tancom skončila, tančilo sa do rána. To veru neslúži ku posilneniu vlasteneckých citov ľudu. Dňa 28. marca zase tamojší židia, ktorí ako kobylky obsadili tú úbohú obec, zariadili tanečnú zábavu s hlučnou muzikou. To je predsa len veľká bezočivosť od krivonoscov, že si nič nevšímajú náboženské cesty 19 tisíc katolíkov Magury, ktorí pôst veľmi prísne zachovávajú. Čo je ale najsmutnejšie, na tej zábave aj niekoľko prednejších katolíckych pánov a pani vzalo účasť. Neškodilo by ich mená ku výstrahe druhých tuná verejne udávať! Ako môžu potom úradníci žiadať dobré mravy, úctu a poslušnosť od pospolitého ľudu, keď oni náboženské cesty ľudu a príkazy cirkve nohami šliapu.

Nový dôkaz tohoto, že naša svätá viera katolícka je veru znevážená a že je už najsvrchovejší čas, aby sme sa my katolíci na nohy postavili a k obrane našej viery v Jednote Katolíckeho Ľudu v jeden silný tábor spojili.

V Starej Vsi Jednota, ktorá by z každého katolíckeho domu aspoň jedného člena mala mať, — žiaľbohu — ešte len troch údov má. Zaslúžia, aby ich ku povzbudeniu druhých, verejnosť aj podľa mena znala. Tie prvé lastovičky sú: Franc Szlovik, mäsiar a hostinský, Jozef Gürsching, obuvník a Ján Kalafat, úradný sluha slúžnovského úradu. Sláva im! Starovestania nasledujte ich čím skorej všetci do vznešeného tábora Katolíckej Jednoty.

Ti Magurčania, ktorí sú už členami Jednoty, alebo ešte budú, majú si teraz pokladať za mravnú povinnosť toho hostinského a toho obuvníka všemožným spôsobom podporovať.

Aj to bude zaujímať aspoň ctených spolomagurčanov, že v Starej Vsi ešte toho roku začínajú stavať novú peknú budovu pre okresný súd (becirk). Dňa 1. októbra budúceho roku už v tej novej budove bude umiestnený tento úrad. S Bohom!

Varný Magurčan.

Richvald (Kristályfalva, Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Krešťane».

Zase môžem dačo radostného a povzbudzujúceho sdeliť z nášho dedinského života tu medzi vrchami. Začíname dáky nový život žiť aj v tom ohľade, o čom sme doteraz ani pochopu nemali. S usilovným spôsobením nášho šikovného pána učiteľa Jozefa Oravetza už po druhý raz sa preukázalo, že nielen panské deti po mestách ale že aj naše gazdovské deti sú života schopné. Mali sme totiž dňa 5. apríla, to jest v čiernu nedeľu po odpoľudňajších pobožnostiach znovu divadelné predstavenie. Predstavil sa «Šenk pálenčný», práve na pôst súci kúsok. Cieľ tohoto kúska je ľud priviesť k tomu, aby sa zrieknul pitia čertovej pálenky, tejto morovej rany nášeho slovenského ľudu. Osoby boli: Ďura, furmana predstavil Ján Bombara, Tomáša vojaka Jozef Manyák, Pavla miškára Jozef Szmolen, Vazula kostolníka Štefan Michal starší, Lazára krémára Béla Štefanyák, Rebeku krémárovu ženu Štefan Michna mladší, Náciho rezníka Ján Kutnyák, hajdúcha stoličného Sebastian Csenscsak, Hrica drotára Michal Csenscsak, Daniela čizmára Sebastian Macsuga, rychtára dedinského Ján Bacsa, dvoch burgárov Jozef Tileczky a Štefan Szmolen, Ondreja murára Valent Bombara, murárskeho tovaryša Vavrince Svugerek, Terezku Ondrej Polubjak, Jožku cigána Sebastian Bombara, kasnára Vojtech Irha, Orsackého Ján Micholajcsik a farára Vojtech Macsuga; všetci žiaci každodennej a opakujúcej školy. Hrali veľmi dobre. Celá škola bola prepĺnená obecnosťou, aj pár vzdelaných cudzích hostí bolo, ktorí s potleskom sprevádzali predstavenie. Z dobrovoľného vstupného nasbieralo sa 10 korún 24 halierov. Sláva našim mladým hercom! Úfame sa, že nám ešte mnoho razy spôsobia také pekné chvíle. Vďaka pánu učiteľovi za jeho neunavené namáhanie! Prosíme ho, aby aj naďalej tak pekne vzdelával naše deti! Jemu môžeme ďakovať, že sme v tej veci predišli všetky obce magurské. Hor sa aj v ostatných obciach do tej užitočnej práce!

S radosťou oznamujem aj to, že toho pôstu u nás znovu asi dvadsatoria zriekli sa hnusného páleného, tých smradlavých kvapiek a rumu.

Popri tých radościach nemôžem bez spomienky nechať to, že sme veru v pôste viac razy aj veľké pohoršenie mali, ktoré nám pijačky a pijaci našej obce dávali a to najhoršie v popolnú stredú a vo Veľký Piatok. Na miesto toho, že by boli v kostole bývali a svoje hriechy oplakávali, si popíjali, neraz aj spievali a po ceste sa tackali, najviac vynikala v tom takzvaná Terezka, už obstarná žena. Máme — žiaľbohu — štyri také pijačky a troch takých pijakov. Bože, smiluj sa nad nimi, aby už raz vstúpili do seba a prestali slúžiť diablu.

Aj to sdelím cteným čitateľom «Krešťana», že následkom tej krízy, ktorá v Amerike nastala, teraz asi

tridsatoria navrátili sa domov. Tam je ich ešte od nás okolo 100.

Počet členov Jednoty Katolíckeho Ľudu sa u nás, chvala Bohu zo dňa na deň zmáha. Je ich teraz 82 a to okrem štyroch samí mužovia.

Keď tieto riadky píšem, popoludní okolo štvrtej hodiny bolo u nás na slnku 15 stupňov tepla, to bola ale len výnimka, vôbec je chladný čas, ba daktoré noci sú ešte aj mrazivé.

Vo dne je teraz naša obec ako by vymretá, všetko je na roľach. Škola je teraz pre súrne poľné roboty zavretá. Školské deti poháňajú, ovce pasú, malé deti pestujú a zemiaky čistia, s ktorými sa u nás ľudia obyčajne tri razy denne živia. Naše zemiaky ani nemôže človek zunovať, lebo sú tak chutné, ako zriedka inde.

S kresťansko-ľudovým pozdravom, *Jeden občan.*

Hanušovce (Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

V tejto obci bolo dňa 2. apríla v záujme Jednoty Katolíckeho Ľudu v budove katolíckej školy skvelé ľudové shromaždenie. Celá škola bola preplnená obecenstvom. Z kňazov prítomní boli popri miestnom pánu dekanovi ešte nasledujúci farári: bušovský, mafašovský, nedecký, kacvinský, frankovský a richvaldský. Zo svetkých pánov tiež vzali dvaja účasť: Ludvik Degré, notár okresného súdu zo Starej Vsi a Arnold Chamila, okresný notár z Mafašoviec, ktorý od terajška už v Hanušovciach bude bývať. Sláva tým dvom svetkým pánom, že sa nestydili medzi haleny prísť a že sa nehanbili svoju katolícku vieru aj verejne vyznávať, ako to — žiaľbohu — teraz u mnohých svetkých pánov je vo zvyku.

Shromaždenie s veľmi zápalistými rečami otvoril a zakľučil miestny pán dekan-farár Peter Krávecz. Potrebu, cieľ a stanovy Jednoty Katolíckeho Ľudu obšírnejšie vysvetlil richvaldský duchovný. Aj kacvinský pán farár Ján Pataky držal oduševňujúcu reč. Po odznení týchto rečí zaraz na mieste 122 vstúpilo do Jednoty a síce 72 mužov a 50 žien. Nasledovala voľba správcu a vodcov skupenín. Vyvolení sú: za miestneho správcu pán dekan Perer Krávecz, za jeho zástupcu tamojší horlivý rychtár Jozef Piszarsik, za vodcov skupenín tenže Jozef Piszarsik, Vojtech Kosztko, Ondrej Baka, Katarína Koczur Jánova a Katarína Koczur Jozefova.

Hanušovania znovu ukázali, že duch Kristov pre-

býva v nich. Bárs by ich v tejto veci aj ostatné obce magurské nasledovali! Kde je Stará Ves, ktorá by nám ako stredisko celej — z 33 dedín pozostávajúcej — Magury všetkých kresťanských pohybov za príklad slúžiť mala. Tam má Jednota doteraz ešte len troch členov. Kde sú: Mafašovce, Lešnica, Nová Bela, Haligovce, Tripš a Lechnice? V Nedeci sa v tieto dni utvorí Katolícka Jednota.

Katolíci do jedného tábora, lebo sila je v sjednotení!

Člen Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Z ludanickej fary.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte v «Kresťan»-e uverejniť tieto riadky.

Nie chytro, ale dobre — znie príslovie. A to sa dokázalo byť dobrým aj v našej fare, ponač chýr nášeho pána farára, čo apoštolského otca duchovného, tak sa rozniesol, že ho ešte i pán Ján Hollady povolal za kazateľa na shromaždenie do Topolčian, na ktorom sa utvorila Jednota Katolíckeho Ľudu. Pán farár sa strojí aj u nás túže Jednotu uviesť. Dychtíve bažíme za tou dobou.

Ináče u nás je ticho, aj u Pinkusa sa už prestaly karty miešať. Ľudová strana má u nás istú pôdu. Ani liberál, ani prepíaty národnár by nás nezískal. Dobrá vec od hlavy vonia. A tak je to aj u nás. Náš p. farár čo dobrý a presvedčený ľudák zamedzuje cestu všetkým smerom politickým, kresťanskému smýšľaniu neprajným.

S Bohom!

Novančan.

Trstená (Orava).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Vyzeralo to len u nás, kým nebolo konzumu. Každý len k židom utekal. Ako ale máme konzum, to zas na židovské sklepy zle nedobre. Ale kto že za to môže. Svoj len k svojmu beží. Pravda, že sa najdu ešte podajedni, ktorí i dnes len ku židom do sklepu idu. Nuž ale tým sa ak iste ešte rozum neotvoril. Ale ufame, že i tí skôr-neskôr príjdu k svojmu katolíckemu presvedčeniu.

Náš konzum platí ročitej dane 746 korún 38 hal. Škoda, že ešte nemá svoj vlastný dom. O to by sme veľmi prosili pána predsedu, keď by sa o to postaral.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičku už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoc je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu schotue ovnoveda.

Veď keď si len porátame, koľko už platil konzum cez desať rokov za bývanie, jak veľkú summu to už vynešie. Platí ročne za kvartiel 520 korún. Celý majetok konzumu obnáša na 38.427 korún.

Predsedom konzumu je náš pán farár dp. Štefan Zaják; pokladníkom je Martin Nedelák; údovia správy: Gusto Laurinec, Alojz Schiferdecker, Peter Laurinec a Ondrej Kovalik. V dozornom výbore ale Peter Kasaničský, Jozef Gassaj a Franc Kašak. Obchod vedúci je Zedkó. Týmto všetkým tu verejne vďaky činíme a prajeme im, aby s pomocou Božou i naďalej s prospechom k víťazstvu kresťanského ducha spolu pracovať mohli.

Účastníci.

Zo Zubrice (oravská stolica).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Čtený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kreštane».

V našom milom «Kreštane» som sa už od rokov nedočítal dopisu z našej obce. Nakoľko mi dal Boh rozumu a viem písať, tak napíšem dačo.

Obec Zubrica delí sa na dve čiastky, na Hornu a Dolnú Zubricu. Horná má viac obyvateľov, než Dolná. Kostol máme len jeden a ten je v Hornej Zubrici. Pána farára máme nového, rok minul ako je u nás. Školy máme štyri, dve sú cirkevné a dve veru už štátne. Tie dve cirkevné školy veľmi zavadzajú jednemu človečikovi, chcel by ich dať zoštátniť, lenže my si to nedáme, ani nedovolíme. A preto dávame pozor na všetky kroky a behania toho človečika, ktorého meno zo šanovania ne napíšem. Možno sa prebudí z jeho vysokomyselnosti a prestane babrať. On, ten človečik si takto myslí: Podarilo sa mi jedno-druhé, podarí sa mi i tretie a štvrté. No len pomalíčky, biedny «človečiku!» Ešte nepanujete nad celou Zubricou. Ani — ako predvídať — panovať nebudete. To môžete, p. človečiku i z tohto môjho dopisu vyčítať a vyrozumieť.

Puff.

Velké shromaždenie Jednoty Katolíckeho L'udu.

V obci Nagybélic vydržiavané bolo dňa 26. apríla veľké shromaždenie, v ktorom utvorená bola jednohlasne Jednota Katolíckeho L'udu. Obširnu zprávu o tomto shromaždení podáme v budúcom čísle.

Krajinská jubilárna púť do Lourdesu pohne sa dňa 8. augusta pod protektorátom jeho excellencie najdôstojnejšieho pána dr. Júliusa Városho, arcibiskupa kaločského. Duchovné vodcovstvo pútnikov prevádza výbor z viacej duchovných pozostávajúci. — Smer cesty: Budapest—Vieden—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsie-

deln—Genf—Lyon—Bern—Paray le Monial—Cette—Lourdes—Lyon—Bern—Innsbruck—Vieden—Budapest. Ceny: I. trieda 460 korún, II. trieda 320 korún, III. trieda 210 korún. Programmom a vysvetlením echotne poslúži Franc Fehér, farár. Ebed, stolica ostrihomská. Štefan Domonkos, Nyülfalva, stolica Györ, Lenárd Hegedüs, Bajmok, stolica Bacs a Štefan Benyács, Csacza, stolica Trencsén.

Lámku, pakostnicu, lúpanie, klanie, bolenie nervov, svalov, hlavy, zubov, na tieto choroby trpiaci nech liečia Fellerovými «Elsa-Pilulkami». S prekvapujúcim výsledkom potrebuje sa tiež «Elsa-Fluid», pri horúčkach, pálených ranách, slabých očiach. Tucet na prábu franko 5 korún. Fellerove «Elsa-Pilulky» k prehnaniu všetko očakávanie prevyšujú pri bôloch žalúdka, tvrdej stolici atď. 6 škatuliek franko 4 kor. K dostaniu u V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná-ulica 20. č. (stolica Záhreb).

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľž je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? — Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Spisy redakcii zaslané.

Kráľovna sv. Ruženca. Mesačné sošity. S odporúčaním vys. d. spišskej biskupskej vrchnosti, ako aj predčostojného Otca Provinciala dominikánskej rehole. Vychádzajú na 1. v každom mesiaci. Predplatná cena na celý rok 80 kr. (160 halierov). Sostavuje Stefan Pironcsák v Jablonke (Orava), na ktorého sa majú zasielať predplatné peniaze, alebo milodary na vydávanie týchto sošitov venované.

Sviatosť birmovania, pre birmovancov. Napísal dekan a farár dr. Jozef Janda (Csermend, u. posta Kis-Vicsáp, Nyitra megye). 32 strán. Cena 10 halierov. Vrele odporúčame.

Májový venec, čili nábožné rozjímanie ružencových tajomstvi, ktoré pre májovú pobožnosť ku cti Blahoslavenej Panny Marie uvil Fr. V. Sasinek, jubilárny kňaz biskupstva baňsko-bystrického. Vydal Fr. Richard Oswald, správca fary, censor diecesanský. V Ružomberku. — Tlačou knihtlačiarne Karola Salvu 1907. — Cena s poštou 1 kor.

Dennica. Ženský a rodinný list pre poučenie a zábavu. Redaktorka Terezia Vansová. Vychádza každý mesiac raz. Na rok predpláca sa 4 koruny. Do Nemecka 5 koruny. Do Ruska 3 ruble. Pre Ameriku 2 dolláre. Pre ostatné cudzozemsko 6 korún. — Vydáva Fr. Votruba v Pešti (Budapest, VIII., Rákóczi-tér 3.), kam sa majú predplatky zasielať.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Odkazy redakcie.

P. Dopisovateľ. K. Lúto nám je, že to nemožno uverejniť.

P. Alfons. P. Ďakujeme.

P. J. H. P. Druhé príde v nasledujúcom čísle.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 6. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 22:55—25:20, stolnobelehradská K 24:10—24:95, peštianska K 23:40—25:00, banátska K 23:50—23:85. — *Raž*: prvotriedna K 20:60—20:90, druhotriedna K 20:30 do 20:60. — *Jačmeň*: prvotriedny K 13:70—14:00, druhotriedny K 13:30—13:60. — *Ovos*: prvotriedny K 15:40—15:60, druhotriedny K 14:70—14:90. — *Proso*: K 10:50—11:— . — *Kukurica*: Kor. 13:15—13:25. — *Repica*: —K ——. —

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17:00	17:50	17:30	17:10	16:90	16:70	16:30
		č.	7	7 ^{1/2}	8		
		K	15:50	13:90	7:70		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6:50, hrubé K 6:70.

Ďatelinové semä: čistené K 200:00—210:00, lucerna čistená K 160:00—170:00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4:50—4:70, žlté K 5:10—5:30 za 100 kilov.

Strova: fazuľa veľká biela K 14:00—15:00 miešaná straková K 12:00—13:00. — **Hrach**: nelúpaný K 28:00—30:00, lúpaný K 23:00—43:00. — **Šošovica**: čistená K 40:00—70:00. — **Konopné semä**: K 26:00—

27:50. — **Mak**: K 65:00—68:00. — **Rasca** (kmin): Kor. 116:00——. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 13:25—13:70, srbské (100 kusové) K 12:75—13:00.

Lekvár: srbský K 31:00—31:50, slavovský K —.— do —.— za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: **Cukor** v klobúkoch K 81:00 do 81:50, kockový K 83:00—83:50, žltý K 81:00—81:50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 36:50, fiumánsky White-Star (***) K 30:50 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 138:00—139:00, vidiecka K 000:00—000:00.

Slanina: mestská 4-kusová K 108:00—109:00, 3-kusová K 113:00—114:00. vidiecka K —.— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom K 162:00 do 163:00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 54:00—54:50.

Maslo: k čaju K 2:90—3:20, k vareniu K 1:90—2:20, syr 32—40 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Vajcia: prima uhorské K 72—74, podležšie K 73 do 72 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy kŕmené K 1:30—1:44 kilogr.; kurence k smaženiu K 2:00—3:20, kurence k pečeniu K 2:00—2:60, sliepky na polievku K 3.60—4:40 za jeden pár.

Lámky

a pakostnice bolesti, pichanie choroba svalov netrapia nás viacej čo potrebujeme istého uspechu Fellerov Elsa-fluid. Tuceť na príjmu 5 K franko. Objednajte u V. Eugena Feller. Stubica, Kostolná- ulica 18. (stol. Záhreb.)

Ida.

Kupujte rovno od kadlecstva 30.000 metrov

rozičné ostatky, záručno istoprané, ako zeřry, atlas-satin, bielzeň postole, oxford, barchent, irlandské tkaniny atď. 3—8 metrov dlhé. Najmenšia odbierka v baliku na poštu 30 metrov

kor. 18.— franko.

Posiela sa len zkúsené dobrý tovar. — Vzorok ostatkov nemožno posielat, bo sa zásoba chytró meni.

Kadlectvo plátna a drevenej vlny

Bratia Krejcar, Dobruschka (Cechy).

Vzorok plátna a drevenej vlny franko. — Najlepšia kresťanská obsluha.

Veváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď **Beretvás-pastilly**

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest.

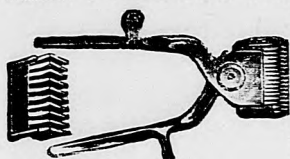
ktoré za desať minút zastavia najtužšie migrén-hlavyboleme. — **Gena K 1.20.**
Lekárnu odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni a drogerii.

Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

Vyplatí sa samo sebou

Na prábu 8 dní posielam moje pôvodné, najfajnejšie niklované la solingské nožnice k strihaniu vlasov, dľa podmienok mojho cenníka, teda bez rizika pre objednávateľa, abyh presvedčil každého o nedostiziteľnej vitéčnosti tohoto stroju. — Stroj na strihanie vlasov číslo 9150. shotovený je z la solingskej ocele, feniovo niklovaný, s 2 hrebienkami k pozdvihnutiu, strihá cez 2. zubov, dĺžka rezu bez hrebienka 3 mm. s tenkým hrebienkom k pozdvihnutiu 7 mm. s hrubým hrebienkom k pozdvihnutiu 10 mm. Kus s rezerv strunou a úpravou upotrebenia, tak že bärkto aj nezbehlý može vlasy strihať K 5.80; číslo 9151. Nožnice na bradu 1/2 mm. dĺžka rezu, výstroj ako č. 9150. len sodpovedne menší stroj bez hrebienkov k pozdvihnutiu k 5.—; č. 9154. Stroj k strihaniu vlasov II. kvality s otvorenou strunou K 4.80; č. 9155. Nožnice na bradu bez hrebienkov k pozdvihnutiu 1 mm. dĺžka rezu komplet K 4.50; č. 9152. Najfajnejší stroj k strihaniu vlasov, najlepšia precizna robota, holičom zvläšte k odporúčaniu, komplet K 10.—; č. 9153. Nožnice na bradu bez hrebienkov k pozdvihnutiu 1/2 mm. dĺžka rezu K 8.—; č. 9156. Nožnice pre kone, alebo psov, n. vyhnutelne potrebne pre majiteľov koni a psov K 5.50. — stroje treba vždy dobre olejovať, odporúča sa zvläšte olej z kosti, fľaška K — 20. väčšia K — 40. Stroj na strihanie vlasov nemal by chybať v žiadnej domácnosti z ohľadov komodity a zdravotnych!

Trovy kúpy nahradia sa behom štvrt' roka!

Zasiela s postovon dobierkou
c. a k. dvorný liferant . . .

Hans Konrad

Vývozný dom Brůx, 1296. (Čechy).

Cennik s 3000 vyobrazeniami posielam na žiadosť každem zdarma a franko.

Oznamy prijíma administracia

„KRESTAN“

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Poveterná - harmonika.

Osožná novota!
Čaročrása muzika!

Tento stroj možno upevniť na domy, stromy a žrte v zahradách a pri najmenšom vetriku vydáva on ľubozvučné hlasy a akordy. Poveterná harmonika je 28 cm. dlhá a koštuje kus

len 3 kor.; len s postovou dobierkou rozposiela c. k. dvorný liferant **Ján Konrad Brůx** vývozný dom hudobnych strojov 1295. (Čechy) Treba žiadať si franko a zdarma veľký cennik s viac než 3000 obrazmi.

Lacné české perie.

5 kilo nové
tunavé driapané
12 kor.

Biele mäkké,
jak páper 18
kor.— 24 kor.

Biele ako snáh
mäkké ak páper, driapané 30
kor. 36 kor. Rozposielanie s
dobierkou franco; zamenenie a
nazpät prijati je pod touti vñimkou
dovolené jesti sa postovú
útraty vynahrada. — **Benedikt
Sachsel, Lobes Nr. 135** (pošta
Pilsen Čechy.)

Vincenca Mozsny

dielňa na shotovenie organov
POZSONY

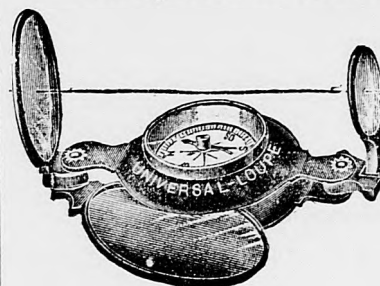
Stefánia-cesta 29. (vo vlastnom dome)

Odporúčia sa k vyhotoveniu každého druhu organov
pre kostoly dľa najnovšich slohov.

Hotové organy sú vždy k dostaniu!!!

Nápravy prijíma sa pri najvýhodnejších podmienkach s prevedením a pod zárukou.

Nové vačkové d'alekohladitko s kompassom a zrkadlom

k složeniu s viditkom na veľku dialku, k upotrebeniu aj ako zväčšujúce sklo paliace sklo a zrkadlo oči. Lahko k nose-niu vo vačku kus len K 1.50, 3 kusy 4 kor. Vpáde nezodpovie vratia sa pe-naze. Zasiela s postovou dobierkou, alebo pri predbežnom zaslaní peňazi c. a kr. dvorný liferant

HANS KONRAD vývozný dom Brůx, No. 1294. (Čechy).

Zdarma a franko dostane na žiadosť každý moj hlavný cennik s 3000 vyobrazením.

Ktorá kosa je najlepšia?

pýta sa mnohé kosa probujúci a mnokokrät hospodár. Na toto odpovedáme dľa našho presvedčenia: **najlepšia kosa na svete je**

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ohranná známka.

Ktora sa shotovuje zo zvlästnej kanonovej ocele z miešanim nejšlachetnejšich kovov zloženej a odborne uneleckym sposobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytravalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha všetko možné tohoto odboru.

Spůsob dorábamiam kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kosa sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosa požádnóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri onjednaní 5 kusov kôs počtove útraby plati fabrika. Pri onjednaní 10 kusov plati počtove útraty a pripojuje jednu kosa na pridavok zdarmu. — Za každú kanonovej ocele kosa prejma sa dobrostátanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa za dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosamiani jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250—300 krokov može sa ko-if po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočue je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasiela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

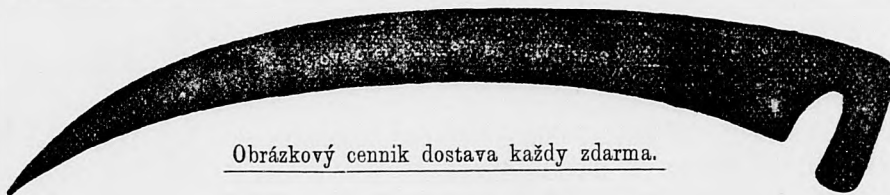
Pri Gneral Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného risika bo nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosa od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele. A sme o tom presvedčeni, že kto ráz robil s takouto kosou iné kosa nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavateľov maju zvlästne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotovu Cennik nech si každý na dopisnícke pyta. Ceny Gnerále Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr. Zvlästna Novota: Privilegovaná užva na kosa 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Eritva diamantovej ocele so zarukou pát rokov 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma.